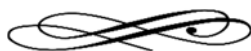

зберігання. Проте характеристики ресурсів віртуальної бібліотеки властиві також і вмістові електронної / цифрової бібліотеки, тож визначення «віртуальна бібліотека» є одним із різновидів «електронної бібліотеки» [2, с. 20].

Отже, сьогодні бібліотеки перебувають у стані постійного розвитку, технічного удосконалення, шукають і знайдуть своє місце в інформаційному просторі країни. Бібліотеки будуть змінюватися швидко, навіть швидше, ніж це зараз можна уявити, й електронні видання у них домінуватимуть. Це неминуче змінить звичне бібліотечне мислення, адже електронні форми об'єднують процеси бібліотечної роботи – комплектування, обробку, збереження й обслуговування в один, ставлячи перед бібліотекарем нові завдання, серед яких – вміння орієнтуватися та керувати інформаційними потоками, створювати можливості для користувачів оперативно отримувати необхідну інформацію з будь-якої точки земної кулі.

Список використаних джерел

1. Савіна З. Електронні інформаційні ресурси бібліотек України: За результатами дослідження. *Бібліотечна планета*. 2002. № 2. С. 20–21.
2. Електронні інформаційні ресурси бібліотек України. *Бібліотечна планета*. 2002. № 2. С. 20–21.
3. Цуріна І. Електронні ресурси бібліотек. *Бібліотечна планета. Інформ. бюл.* 2003. № 4(22). С. 1–3.

Хавтирко Анастасія Олександрівна
(*наук. керівник – канд. екон. наук, доцент Кирилишен Я. В.*)
Донецький національний університет імені Василя Стуса, м. Вінниця

ДОКУМЕНТНИЙ ФОНД БІБЛІОТЕКИ: ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ СТРУКТУРИ

Бібліотеки в Україні, як і в цілому світі, є важливою складовою формування культурного, інформаційного та освітнього простору держави. Основою кожної книгозбірні, її матеріальним та інформаційним ресурсом є бібліотечний фонд. Саме від його професійної сформованості значною мірою залежить належне функціонування та ефективність роботи усіх складових системи бібліотека. Головним елементом бібліотечного фонду виступає документ на будь-якому матеріальному носіїві.

Документ у бібліотечній справі – це матеріальний об'єкт, що містить твори писемності або мистецтва у вигляді тексту, запису звуку, зображення або будь-яке їх поєднання, призначене для збереження і передачі, що має реквізити, для його ідентифікації як самостійного об'єкта обліку. Важливо зазначити, що інформація, яка міститься в ньому, не зменшується у міру її використання, має здатність бути переміщеною в просторі та часі необмеженою кількістю людей, одночасно зберігаючись в тому ж обсязі. Проте кожен окремо взятий документ має обмежену кількість інформації, яка часто є недостатньою для вирішення завдання, поставленого користувачем. Тому задача фонду зібрати разом таку кількість документів, яка буде достатньою для задоволення інформаційних потреб споживачів [1].

Основою роботи кожної бібліотеки є формування бібліотечного фонду – упорядкованого, систематизованого й доступного кожному читачеві зібрання документів. Сюди належать не тільки твори друку (книги, газети, журнали тощо), а й інші види документів (діафільми, мікрофільми, грамплатівки та ін.), підібрані відповідно до профілю бібліотеки, її наукових завдань, інтересів, запитів та потреб її читачів.

Бібліотечний фонд створюють не самоцільно, а для широкого громадського використання, зорієнтовано на споживача інформації. А для бібліотекарів бібліотечний фонд є об'єктом діяльності, місцем роботи, сферою творчості, адже його потрібно створити, опрацювати, розмістити за структурними підрозділами бібліотеки, забезпечуючи при цьому їхнє гарантоване зберігання.

Фонд бібліотеки потребує спеціального приміщення та обладнання, дотримання відповідної температури, рівня вологості, технічного, фізико-хімічного та біологічного захисту. Часто стан бібліотечного фонду залежить від кількості виділених на нього коштів.

Усі документи, що складають бібліотечний фонд, за характерними ознаками умовно поділяють на кілька основних груп:

- видання або твори друку (книги, газети, журнали, плакати, буклети, карти, ноти, стандарти і каталоги промислового обладнання);
- кіно,- фото-, фонодокументи (кінофільми, діафільми, діапозитиви, магнітні фонограми, грамплатівки);
- неопубліковані документи (рукописи, звіти про науково-дослідні роботи, переклади, дисертації);
- репродуктивні документи (мікрофільми, мікроафіші, мікрокарти);
- машиночитані документи (перфострічки, перфокарти) та інші.

Найважливішими властивостями бібліотечного фонду є цілісність, відкритість, множинність, динамічність, інформативність, керованість, кумулятивність, стохастичність, гетерогенність і надійність.

Під цілісністю бібліотечного фонду розуміють взаємозалежність, взаємообумовленість, взаємодію документів, що його складають: книг, журналів, газет, грамплатівок, карт тощо. Документи об'єднуються за різними ознаками: змістом, формою, мовою, часом видання, місцем зберігання та ін. Бібліотечному фонду властива також відкритість, тобто залежність його обсягу і складу від зовнішнього середовища: складу та потреб читачів, потоку видавничої продукції, системи постачання, фінансування на комплектування тощо. Він відкритий і до поповнення не тільки письмовими виданнями, а й документами, виданими на нетрадиційних носіях. Динамічність бібліотечного фонду виражається в постійному вміщенні до нього нових і виключенні з нього непотрібних документів, коректуванні структури фонду, переміщенні документів у межах підфонду, фонду або групи фонду [2].

Шляхом інформатизації технологічних процесів, створення об'єднаних електронних ресурсів бібліотеки та бібліотечні фонди розширюють наукову, інформаційну, просвітницьку та видавничу діяльність. Перспективи розвитку бібліотек можна простежити через продовження роботи з накопичення та об'єднання електронних ресурсів, удосконалення обслуговування користувачів на основі інформатизації технологічних процесів та наукових досліджень, посилення виховної та просвітницької діяльності. Вирішальним завданням бібліотеки і вдосконалення роботи з бібліотечним фондом є вихід в електронний режим роботи, пошук користувачів у мережі Інтернет, розширення послуг та напрямів співпраці за запитами користувачів.

Список використаних джерел

1. Комплектування бібліотечних фондів ВНЗ – сучасні технології та вимоги часу. *Бібліотека в освітньому просторі. Інформаційний бюлетень.* № 12. URL: http://lib.khnu.km.ua/about_library/metodob/Buletен12/buletен12.htm
2. Документаційне забезпечення діяльності Наукової бібліотеки Київського національного університету культури і мистецтв: зб. інстр.- регламентуюч. док. М-во культури України / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, Наук. б-ка. К. : Вид. центр КНУКіМ, 2018. 210 с.

